

Norges Jeger-
og Fiskerforbund

Jaktfakta 2023

-nytt og nyttig om jakt i Norge

Dette notatet er en sammenstilling av jaktinformasjon som i all hovedsakelighet baserer seg på den statistikk Statistisk Sentralbyrå årlig fører over landets jegere og jaktaktiviteten. I tillegg er blant annet Jegerregisteret i Brønnøysund en kilde til informasjon.

For mer info se njff.no

Jakt- og jegerorganisering i Norge

Jaktretten tilligger grunneierretten. Alle som skal jakte må derfor innhente tillatelse hos grunneier på forhånd.

Alle som skal bedrive jakte eller fangst må først bestå jegerprøven, og så årlig betale en jegeravgift til staten. Sturviltjegere må i tillegg dokumentere sine skyteferdigheter ved minimum 30 treningsskudd og en bestått sturviltprøve, der fem av fem skudd skal treffe innenfor et gitt område på 30 cm i diameter på en villreinfigur på 100 meter. Alternativt kan man dokumentere sin skyteferdighet gjennom å avlegge bjørnejegerprøven eller bestå NJFFs sølvmerkekrav på løpende elg.

Ansvarlig for utdanning av jegerprøveinstruktører er NaCL AS, se nacl.no

Jegerregisteret ligger hos Brønnøysundregistrene, se brreg.no/jeger

Jaktstatistikker ligger hos Statistisk Sentralbyrå, se ssb.no/jord-skog-jakt-og-fiskeri/jakt

Jegerprøven

Alle som skal jakte i Norge må ha bestått jegerprøven. Det ligger et obligatorisk 30 timers kurs i bunn, og så skal man besvare minst 40 av 50 spørsmål riktig for å få bestått. Tre av kurskveldene kan tas som selvstudium over nettet. Les mer på NJFFs veiledningssider for nye jegere: njff.no/jegerproven

I løpet av jaktåret 2022/2023 bestod 13 294 personer jegerprøven. Det er en oppgang på 10,2 prosent fra året før. 28,8 prosent av dem som bestod prøven var kvinner. Rundt halvparten av de som besto jegerprøven dette jaktåret, betalte jegeravgift.

Jegeravgiften

Alle som skal jakte i Norge må betale en statlig jegeravgift. For å få løst jegeravgiften må man ha bestått jegerprøven. Jegeravgiften for inneværende jaktår er kr 390,-. Dersom du skal jakte elg, hjort eller villrein må du betale kr 110,- ekstra, altså kr 500,-.

Aldersgrenser for jakt

Man må være 16 år for å gå på småviltjakt, og 18 år for å gå på storviltjakt. Som opplæringsjeger kan man være med på småviltjakt fra det året man fyller 14 år og fram til fylte 16 år, og på storviltjakt fra det året man fyller 16 år og til man fyller 18 år.

Jaktstart/jakttider

Jakttidene revideres hvert 5. år. Dagens jakttider gjelder fram til 31.03. 2028.

Forskrift om jakt- og fangsttider ligger [her](#)

Plakat med jakttidene finner du som en pdf-fil [her](#)

Det er en del geografiske variasjoner, men grovt kan vi allikevel si at jakthøsten ser slik ut med tanke på jakttidsstart:

- 10. august – bukkejakt (rådyr)
- 20. august – reinsjakt
- 21. august – jakt på duer og gressender i ferskvann
- 1. september hjortejakt
- 10. september småviltjakt (rype, skogsfugl, hare mm)
- 25. september – ordinær rådyrjakt med hund
- 25. september– elgjakt (1. september i Kautokeino og Karasjok)

NB! Det er mange lokale variasjoner – rettighetshaver definerer jakttiden innenfor jakttiden som er satt av Miljødirektoratet.

Jegerne og rapportering

Alle jegere må rapportere årlig fangst av småvilt til Statistisk Sentralbyrå. Dette kan gjøres enkelt og elektronisk.

Hjorteviltregisteret har vært kilden for den offisielle fellingsstatistikken for hjort og elg i flere år, og nå innlemmes også rådyr og villsvin i denne ordningen. Slik sikrer vi en god statistikk som grunnlag for en kunnskapsbasert jaktforvaltning.

Statistikk jegere

Jaktåret går fra 01.04./31.03, og derfor betegnes jaktåret som for eksempel 2022/2023.

- Det var 134 100 jegere som jaktet sist jaktår. En nedgang på 2,0 % fra året før.
- Totalt var det 76 400 jegere som var på småviltjakt sist jaktår.
- Totalt var det 90 500 jegere som jaktet hjortevilt i fjor.

Kvinner på jakt

I alt er 537 400 norske menn og kvinner oppført i Jegerregisteret ved utgangen av jaktåret 2022/2023. Av dem er 85 800 kvinner. (16%)

Andelen kvinner i jegerregisteret øker litt hvert år. I 2002/2003 var 371 000 norske statsborgere oppført i jegerregisteret, og kvinneandelen var kun litt over 8 prosent.

Rundt hver tredje person som tar jegerprøven er kvinne.

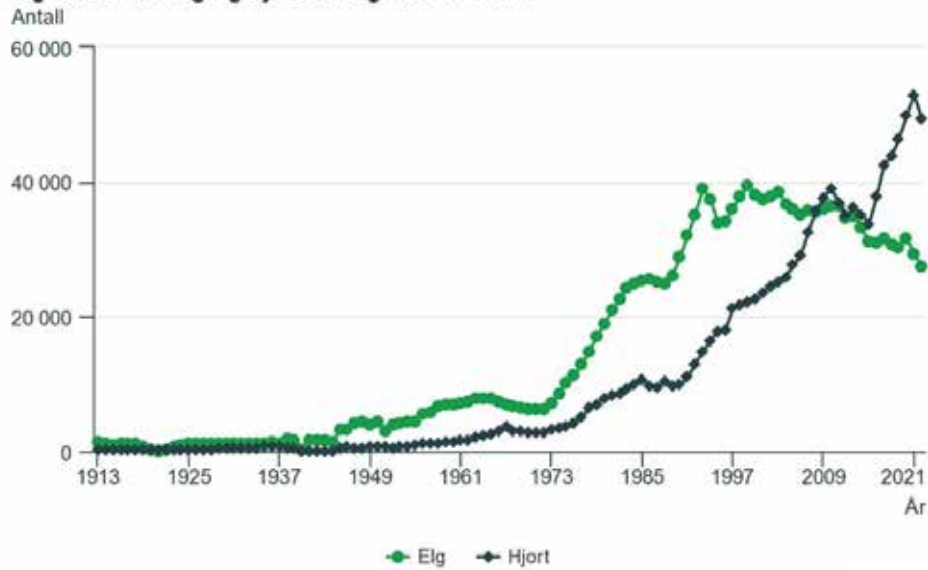

Færre elg og mere hjort

Antall felte elg fortsetter å falle, og utbyttet har ikke vært lavere siden jaktåret 1989/1990. Utbyttet fra hjortejakta falt også for første gang på flere år. I alt ble det felt 27 500 elg og 49 300 hjort i jaktåret 2022/2023.

Utbyttet fra elgjakta økte svært raskt fra begynnelsen av 1970-åra til tidlig i 1990-åra. Etter et fall i midten av 1990-åra nådde fellingstallet en foreløpig topp med 39 400 dyr rundt tusenårsskiftet. Utbyttet på 27 500 dyr i jaktåret 2022/2023 var 24 prosent lavere enn i 1999/2000. Nedgangen fra forrige jaktår var på 1 800 dyr.

Figur 1. Felte elg og hjort i Norge. 1913–2022

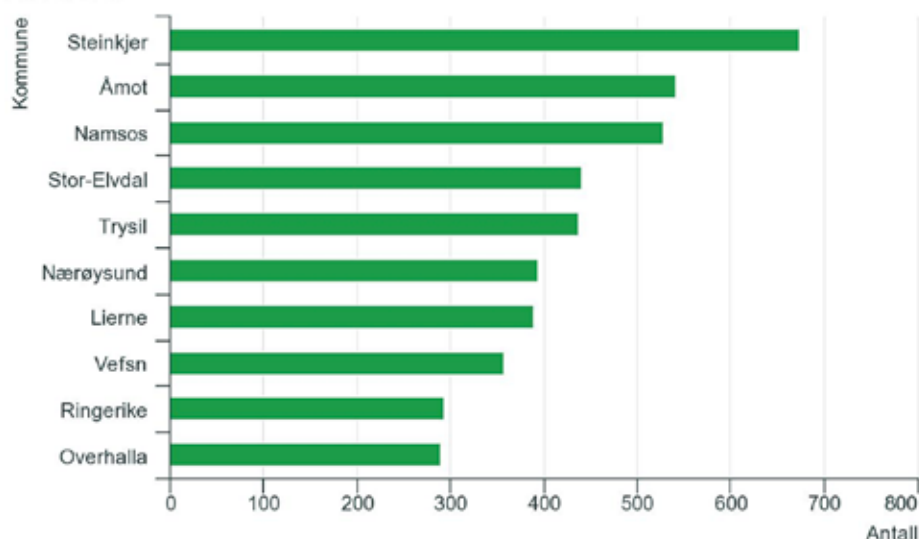

Det var nedgang i alle fylker unntatt fylkene i Nord-Norge og i Vestland og i Møre og Romsdal. Trøndelag hadde den største nedgangen i antall felte elg med en nedgang på 900 dyr.

Flest elg felt i Steinkjer og Åmot

Også i jaktåret 2022/2023 troner Steinkjer på toppen av lista over antall skutte elg. I alt ble det skutt 674 elg i Trøndelags-kommunen, en nedgang på 105 dyr fra forrige år. Åmot fulgte deretter med 541 skutte dyr og passerer dermed Namsos på lista.

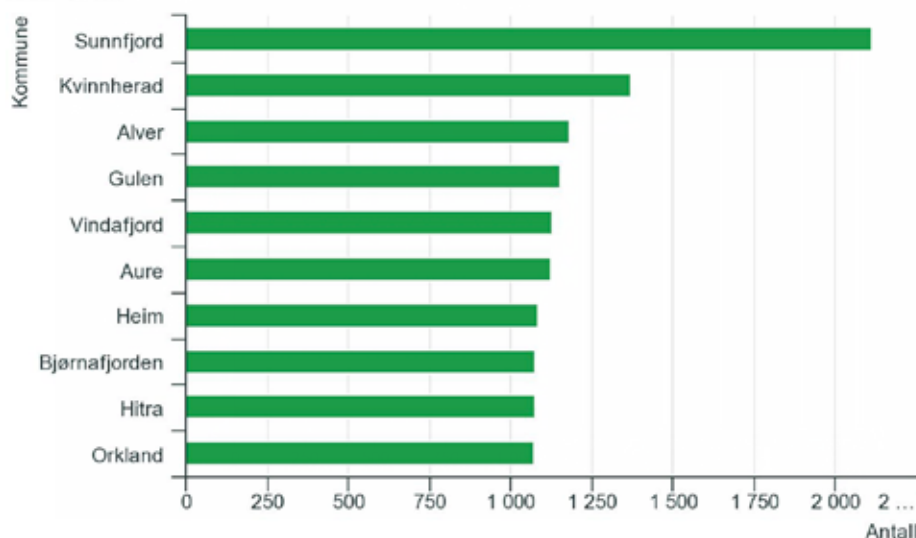
Figur 2. Kommunene med flest felte elg i jaktåret 2022/2023

Sunnfjord på topp i hjortejakta

Siden kommunesammenslåingen i 2020 har den nye kommunen Sunnfjord toppet listen over kommunene med flest felte hjort. I jaktåret 2022/2023 ble det skutt 2 110 hjort i vestlandskommunen. Det er 160 færre enn året før. Kvinnherad er som i fjor, nummer to på listen med 1 370 felte hjort.

Figur 3. Kommunene med flest felte hjort i jaktåret 2022/2023

Villreinjakt

Det ble felt 5 095 villrein høsten 2022, en nedgang på 9,7 %. Fellingene fordelte seg på kjønn og alder slik:

Felte villrein	Antall	Andel	Endring, prosent	
			2021 - 2022	2018 - 2022
2022				
I alt	5 095	100,0	-9,7	22,6
Hannedyr				
Kalv	838	16,4	-7,7	36,9
1 1/2 år	286	5,6	-21,6	-9,2
Eldre	1 366	26,8	-8,6	1,2
Hunndyr				
Kalv	796	15,6	-5,2	49,6
1 1/2 år	251	4,9	3,7	12,6
Eldre	1 558	30,6	-13,0	38,6

Hardangervidda er størst

På Hardangervidda ble det felt 1 983 dyr, omtrent like mange som året før.

Reinheimen - Breheimen var i 2022 det villreinområdet som hadde det nest største utbytte. I alt ble det der felt 634 villrein der.

Svak nedgang i rådyrjakta

I alt ble 32 900 rådyr felt i 2022, en svak nedgang fra året før.

Flest rådyr ble felt i Viken med 9 270 felte dyr, og Trøndelag med 5 980 felte rådyr. Så følger, Agder (4 890) og Vestfold og Telemark (4 170).

Svak øking i antall felte villsvin

Villsvinet er en ny art i Norge i moderne tid. Arten er på listen over fremmede arter, og kan jaktes hele året, med unntak av sugge med unger. I alt ble 425 villsvin skutt i løpet av jaktåret 2022/2023. Mesteparten blir felt i Halden og Aremark, men de siste årene har det blitt felt villsvin også i innlandskommunene Kongsvinger, Våler, Åsnes og Elverum.

Rypejakt

Rypejakta omtales ofte som folkejakta i Norge. Intet annet vilt felles i så stort antall. Totalt ble 157 500 ryper felt i løpet av jaktåret 2022/2023, som er en liten nedgang fra året før. Det fordeles seg på 109 700 liryper og 47 800 fjellryper.

Det er et betydelig færre antall felte ryper nå enn for 20 år siden. Bak dette ligger det blant annet en endring i holdning om uttak blant rettighetshavere og rypejegere med innførsel av kvotebegrensninger per jeger og lokalt kanskje også svakere bestander.

Fellingsstatistikk er IKKE det samme som en bestandsstatistikk

Antall felt vilt gir en antydning om rypebestandenes størrelse, men en skal vokte seg for å dra en direkte parallell mellom fellingstallene og bestandsutviklingen. For eksempel vil begrensninger i antall jegere og/eller begrensninger i antall ryper en kan ta ut i form av kvoter, selvsagt gi utslag i færre felte ryper i fellingsstatistikken også. Den nedgangen i felte ryper som vi ser over tid i statistikken er et resultat av flere faktorer, der også en del er menneskestyrt og ønsket.

Jakt på annet småvilt

Relativt stabilt i antall felte skogsfugl

Utbyttet av orrfugl og storfugl gikk svakt ned sist jaktår sammenlignet med året før. På landsbasis ble til sammen 7 560 storfugl og 15 950 orrfugl skutt.

Svingninger i duejakta

Etter rype er ringdue en av de småviltartene det skytes mest av, og sist jaktår ble det felt 32 110 ringduer. Det er en nedgang på rundt 11 prosent fra året før.

Grågås jakt og andejakt

Til sammen ble 12 250 grågjess felt i sist jaktår. Det er 590 færre gjess enn i fjorårets jakt sesong. Trøndelag er det største gåsejaktfylket.

Det ble felt 6 860 stokkender i 2022/2023. Flest stokkender skytes i Rogaland. Stokkandjakta er halvert på de siste 10 årene.

Flere harer og mindre rødrev skutt

Det ble felt 14 310 harer i sist jaktår. Det er en oppgang på 4,3 prosent fra året før. Det ble felt 19 610 rødrev i samme periode, en nedgang på 6,8 prosent fra forrige jaktår.

Annet småvilt

Det skytes flere forskjellige typer småvilt under et jaktår. Her kommer noen nøkkeltall på antall felte vilt i jaktåret 2022/2023:

Troster	2 930
Nøtteskrike	4 090
Rugde	2 020
Kvinand	1 300
Ærfugl	1 130
Bever	1 310
Ekorn	1 180
Villmink	3 110
Mår	3 410

Jakt og felling av store rovdyr

Ulv

I alt ble 20 ulver rapportert skutt eller drept i jaktåret 2022/23. Dette er 18 færre enn jaktåret før. 12 av ulvene ble felt i vinterens lisensjakt.

Bjørn

I jaktåret 2022/23 ble det registrert avgang på 14 bjørner, ett dyr mer enn foregående jaktår. Det ble gitt fellingstillatelse på ni bjørner, det samme som året før. Tre bjørner ble felt under lisensjakt i 2022/23, syv ble felt under skadefelling og fire ble felt i nødverge.

Gaupe

Det ble satt en fellingskvote på 51 gauper til kvotejakt i 2022/23. Det er 23 dyr færre enn fellingskvoten året før. Det ble det skutt 36 dyr av jaktkvoten, noe som er 26 færre enn forrige jaktår.

Jerv

Det ble felt til sammen 91 jerver i jaktåret 2022/23, 18 færre enn forrige jaktår. 53 jerver ble felt under lisensfelling, noe som er syv færre enn året før. 35 dyr ble felt under skadefelling, to omkom av andre årsaker og ett dyr ble felt ulovlig.

Noen historiske tall og endringer

Jakta og viltforvaltningen i Norge har gjennomgått en stor endring i løpet av de siste tiårene, noe som gir seg utslag på statistikkene over felt vilt.

Elgjakt: Midt på 50-tallet felte vi kun rundt 5.000 elg pr år, mens vi sist år felte 27 500 dyr.

Hjortejakt: I 1970 felte vi ca 3.000 hjort, i 2022/2023 felte vi 49 300 dyr.

Harejakt: Mens det i 1991 ble felt 115.000 harer, ble det i 2022/2023 kun felt 14 310 harer.

Den digitale jegeren

Den digitale hverdagen har etter hvert også tatt igjen jegerne, og nyttig info og dokumentasjon kan finnes på telefonen.

Jegeravgiftskortet

Jegerne kan nå benytte de digitale løsningene på jegerregisteret.no og få jegeravgiftskortet lagret på telefonen. Fra Min jegerside på jegerregisteret finner du jegeravgiftskortet, samt dokumentasjon på registrering som lisensjeger og autorisasjon som jegerprøveinstruktør hvis det er aktuelt.

Storviltprøven

Man har også digitalisert dokumentasjon av nødvendige treningsskudd og bestått skyteprøve for storviltjegere.

Våpensøknader

Politiet har fulgt opp, og alle landets politidistrikt har tatt i bruk det digitale våpensøknadssystemet "Blink".

Det vil si at alle nå kan sende inn og få behandlet søknad om å kjøpe eller låne jaktvåpen digitalt uansett hvor du bor i landet.

Ettersøkshund

Alle som jakter elg, hjort og rådyr må ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Hvis du ikke har egen ettersøkshund, må du inngå avtale om tilgang til slik hund før jakta starter. Nå kan du gjøre dette digitalt på nettsidene til Jegerregisteret.

Når du har inngått avtalen, vil det stå "Avtale om ettersøkshund" både på det digitale jegeravgiftskortet på Min jegerside og i appen Min jegerdokumentasjon. For de som har egen ettersøkshund, vil det stå "Egen ettersøkshund".

Norges Jeger- og Fiskerforbund

- jegernes egen organisasjon

Norges Jeger- og Fiskerforbund er den eneste landsdekkende organisasjonen for landets jegere og fiskere. NJFF har drøye 123.000 medlemmer i 546 lokale jeger- og fiskerforeninger. NJFF har ansvaret for ettersøkshundarbeidet og er ellers sterkt involvert i jaktlederopplæring, skoleringsjakt for nybegynnere, jegerprøveutdanningen, jaktfadderordninger og skytebaneaktiviteter. I hvert fylke finnes det heltidsansatte som hjelper og veileder den som trenger hjelp til å finne fram i ”jaktjungelen”. Mer informasjon finnes på njff.no

Bli en bedre jeger!

NJFFs 546 lokale foreninger tilbyr en rekke kurs innen jakt og jaktrelaterte emner. Oversikt over alle lokalforeninger og aktivitetskalender finner du på NJFFs hjemmeside.

Vi har også samlet en oversikt over våre 591 skytebaner der jegerne kan trene.

Ikke minst har vi i NJFF samlet all nyttig info for den nye jegeren på nyjeger.no

Introjakter, en trygg introduksjon til jakta

Norges Jeger- og Fiskerforbunds lokalforeninger arrangerer jaktturet hvor du som uerfaren jeger, uansett alder, kan være med å lære nye jaktformer.

Høsten 2023 kan vi tilby over 459 introjakter spredd over hele landet!

Dette er jakter i flotte jaktterreng med erfarne instruktører til stede. Du finner en komplett oversikt over alle introjakttilbud her: njff.no/jakt/introjakt

Jakt- og Fiskesenteret

På Flå i Hallingdal har NJFF etablert et nasjonalt opplæringscenter, Jakt- og Fiskesenteret.

Her holdes det kontinuerlig kurs i jaktrelaterte emner som slakting, skyting, ettersøkskurs, knivsliping, brølejakt på hjort, revejakt, jegerprøvecamper, jaktopplæring og mye, mye mer.

Les mer om Jakt- og Fiskesenteret og se deres kurstilbud her:

njff.no/jfs

Her finner du jakttilbudene

På friluftsportalen inatur.no finner du tilbud om jakt og hytter fra hele landet.

Praktisk talt alle tilbud på statsgrunn ligger tilgjengelig her, samt en god del private terreng med jaktmuligheter. Inatur er et selskap driftet i samarbeid mellom blant annet NJFF, Statskog og Norges Fjellstyresamband, hvis formål er å fremme jakt, fiske og friluftsliv til alle.

Mer hjelp/info?

Trenger du mer informasjon rundt jakta, kan du når som helst slå på tråden til undertegnede 90 72 24 29, eller via e-post: espen.farstad@njff.no

Vennlig hilsen Espen Farstad,
Informasjonssjef i NJFF

Jaktvettreglene

Tenk sikkerhet i alt du gjør som jeger

Tenk sikkerhet med jaktvåpen – alltid! Våpen lagres nedlåst utenom bruk. Behandle alltid våpenet som om det er ladd, og pek aldri på noen. Sett aldri fra deg et ladd våpen. Brekk hagla og ha sluttstykket i bakre stilling når du møter andre for å vise at våpenet er sikkert. Signalfarger gjør at du synes bedre for andre jegere.

Skyt kun gode skudd

Skudd plasseres i lungeområdet. 70 meter på stillestående dyr med breidsiden til er nok for nybegynnere. 150 meter er for langt for de fleste. Vær varsom når dyr er i bevegelse: Selv erfarne jegere har problemer når dyr løper. Øvelse gjør mester: Jegere med mange treningsskudd og fellings erfaring skyter bedre. De unngår risikosituasjoner.

Behandle skutt vilt riktig

Vilt er en verdifull ressurs som du skal ta godt vare på. Kunnskap om slakting og ivaretagelse er viktig.

Lær deg førstehjelp

Lær deg grunnleggende førstehjelp, og ha alltid med førstehjelpsutstyr.

Sett minst mulig spor etter deg

Jegere bestreber seg på sporløs ferdse. Sjøppel og tomhylser hører ikke hjemme i naturen. Slakteavfall bør om mulig fraktes ut, alternativt graves ned, eller i det minste legges slik at det ikke sjenerer andre.

Ta hensyn til andre naturbrukere

Vi er mange som bruker naturen, også i jakt sesongen. Det er plass til alle. Ta hensyn til andre naturbrukere. Gi deg til kjenne, vær imøtekomende og snakk med folk.

Kom deg trygt hjem

Å gå seg vill rammer flere enn deg selv. Lær deg å bruke GPS, kart og kompass og ha det med alltid. Ha med et signalfarget plagg i tilfelle du skader deg, slik at redningsmannskap kan finne deg.

Vær stolt av å være jeger

Som jeger er du en kulturbærer, og det skal du være stolt av. Vi høster av naturens overskudd uten at den forringes. Husk at du er en ambassadør for hele jegerstanden, og oppfør deg deretter.

Norges Jeger-
og Fiskerforbund